

LATVIJAS VALSTS ARHĪVS

LKP ŽELGAVAS RAJONA KOMITEJA

FONDS N^o PA-4125

APRAKSTI NN^o 42-56, 01

1946 - 1964, 1983 - 1991 G. G.

VĒSTURISKĀS IZZIŅAS -

1950 - 1959, 1962,

1967 - 1991 G. G.

111

LATVIJAS KOMUNISTISKĀS PARTIJAS

JELGAVAS RAJONA KOMITEJA

Vēsturiskā izziņa

PA-4125.f.

1950.g. - 1959.g.

1962.g. - 1962.g.

1967.g. - 1987.g.

Ar VK(b)P 1949.g. 24.decembra un LK(b)P CK 1949.g. 30.decembra biroja sēdes lēmumu Latvijas PSR izveidoja 58 lauku rajonus.

LK(b)P Jelgavas apriņķa komiteju likvidēja¹, tās vietā nodibināja LK(b)P Jelgavas rajona komiteju (RK)². Daļu bijušā Jelgavas apriņķa pagastu pievienoja Dobeles un Elejas rajoniem.

Ar LK(b)P CK 1950.g. 12.janvāra biroja sēdes lēmumu tiek izveidots Jelgavas RK orgbirojs³, kam uzdod sagatavot rajona konferenci.

Konference notika 1950.g. 11.aprīlī, tajā ievēlēja rajona Jelgavas RK, 25 cilvēku sastāvā⁴, nākošajā dienā - plēnumā - Jelgavas RK sekretārus un biroju, 6 cilvēku sastāvā.⁵

LK(b)P (no 1952.g. - LKP) Jelgavas RK struktūra bija šāda:⁶

- 1) Skat. LK(b)P Jelgavas apriņķa kom. (PA-119.f.) vēsturisko izziņu.
- 2) LVA, PA-101.f., 12.apr., 26.l., 193.lp.
- 3) Turpat, 13.apr., 10.l., 95.lp.
- 4) LVA, PA-4125.f., 1.apr., 1.l., 21.lp.
- 5) Turpat, 2.l., 1., 2.lp.
- 6) Turpat, 2.lp.

- 1; 2 sekretārs;
- sekretārs;
- LK(b)P partijas, arodbiedrību un komjaunatnes organizatoriskā darba nodaļa;
- propagandas un agitācijas nodaļa;
- lauksaimniecības nodaļa;
- nodaļa darbam ar sievietēm.

Reorganizācijas rezultātā⁷, 1954.g. janvārī, likvidē nodaļu darbam ar sievietēm un lauksaimniecības nodaļu. Turpināja darboties propagandas un agitācijas nodaļa un organizatoriskā darba nodaļa ar statistikas un vienotas partijas biedra kartes sektoru tās sastāvā. Šāda struktūra saglabājās līdz pat Jelgavas RK likvidācijai 1959.gadā.

Ar 1956.g. 28.oktobra LKP CK biroja lēmumu likvidē Elejas rajonu⁸, tā teritoriju pievieno Jelgavas rajonam. Apvienošanās konference notika 1956.g. 9.decembrī.

1959.g. 6.oktobrī, ar LKP CK biroja sēdes lēmumu Jelgavas rajona komiteju likvidē⁹, Jelgavas rajonu nodod Jelgavas pilsētas¹⁰ administratīvajā pakļautībā.

1950.gadā LK(b)P Jelgavas rajona organizācija apvienoja 43 pirmorganizācijas, 1959.gadā - 72.¹¹

1962.g. 13.aprīļa LKP CK biroja sēdē nolemj atdalīt Jel-

- 7) LVA, PA-101.f., 17.apr., 23.l., 4.lp.
- 8) Turpat, 19.apr., 34.l., 44.lp.
- 9) Turpat, 22.apr., 48a.l., 44.lp.
- 10) Skat. Jelgavas pilsētas komitejas (PA-104.f.) vēsturisko izziņu.
- 11) "Коммунистическая партия Латвии в цифрах". R., 1984, 77. un 122.lpp.

gavas rajona teritoriju no Jelgavas pilsētas administratīvās pakļautības un atjaunot Jelgavas rajona komiteju.¹²

Ar 1962.g. 17.apriļa LKP CK biroja sēdes lēmumu izveido Jelgavas rajona komitejas orgbiroju, kam uzdod sagatavot rajona partijas konferenci.¹³

Konference notiek 1962.g. 16.jūnijā, tajā ievēl rajona komiteju 47 cilvēku sastāvā¹⁴, pēc tam - plēnumā - ievēl arī sekretārus un RK biroju 9 cilvēku sastāvā.¹⁵

1962.g. 18.decembrī LKP CK birojs pieņem lēmumu "Par lauku rajonu paplašināšanu" Jelgavas rajons tiek likvidēts un pievienots Dobeles rajonam. Daļu tā teritorijas pievieno arī Rīgas, Bauskas, Tukuma un Saldus rajoniem.¹⁶

1967.g. 3.janvārī LKP CK birojs apstiprina likuma projektu par 5 jaunu rajona komiteju, to skaitā arī Jelgavas RK veidošanu¹⁷. Biroja sēdē apstiprina orgbiroju, kam uzdod sagatavot rajona partijas konferenci. Apstiprina arī jaunizveidotās komitejas struktūru un štatus:¹⁸

- Vad - 1; 2 sekretārs;
- sekretārs;
- sekretāra palīgs;

12) LVA, PA-101.f., 25.apr., 18.1., 84.lp.

13) Turpat, 132.lp.

14) LVA, PA-4125.f., 20.apr., 1.1., 31.lp.

15) Turpat, 5.1., 2., 3.lp.

16) LVA, PA-101.f., 25.apr., 26.1., 38. un 3. lp.

17) Turpat, 31.apr., 13.1., 4.lp.

18) Turpat, 13.lp.

- organizatoriskā darba nodaļa;
- propagandas un agitācijas nodaļa;
- rūpnieciskās ražošanas un transporta nodaļa.

Jelgavas rajona konference notika 1967.g. 28.janvārī, tajā ievēlēja rajona komiteju 16 cilvēku sastāvā¹⁹, pēc tam - plēnumā - ievēlēja sekretārus un biroju 9 cilvēku sastāvā.²⁰

1967.gadā LKP Jelgavas rajona organizācija apvienoja 76 pirmorganizācijas.²¹

1975.g. 28.janvārī ar LKP CK biroja sēdes lēmumu visās republikas rajonu komitejās tiek izveidotas partijas komisijas jautājumā par uzņemšanu partijā un komunistu personīgo lietu izskatīšanai, ar atļautu komisijas priekšsēdētāja amatu.²²

līdz 1987.gadam Jelgavas rajonā būtiskas pārmaiņas nenotiek.

1950.gadā LKP Jelgavas rajona partijas organizācija apvienoja 43 pirmorganizācijas²³, 1987.gadā - 59.²⁴

Vad.arhīviste

A. Besevica.

A. Buševica

-
- 19) LVA, PA-4125.f., 23.apr., 1.l., 50.-51.lp.
 - 20) Turpat, 6.l., 80.lp.
 - 21) "Коммунистическая партия Латвии в цифрах". R., 1984, 180.lpp.
 - 22) LVA, PA-101.f., 39.apr., 13.l., 187.lp.
 - 23) "Коммунистическая партия Латвии в цифрах". R., 1984, 77.lpp.
 - 24) LVA, PA-101.f., 59.apr., 128.l., 68.lp.

196/115

LKP Jelgavas rajona komiteja

Vēsturiskās izziņas
turpinājums par
1988.-1991.gg.

PA-4125.f.

I

Pārbūve PSRS skāra arī partijas dzīvi. 1988.gada rudenī Latvijas PSR izraisījās diskusija par Latvijas Komunistiskās partijas statusu. Daļa partijas biedru orientējās uz PSKP, daļa bija par neatkarīgas Komunistiskas partijas izveidošanu, daļa vispār nevēlējās sastāvēt nevienā partijā.

1990.gada 31.martā notika LKP Jelgavas rajona organizācijas XI konference, kura nolēma, ka patreizējo krīzi partijā var pārvarēt, izveidojot patstāvīgu Latvijas Komunistisko partiju gaidāmajā LKP 25.kongresā. "Ja kongresā tiks pieņemti dokumenti, kas pauž tikai partijas konservatīvā spārņa uzskatus, tad konference uzskata par nepieciešamu piedalīties Neatkarīgās Latvijas Komunistiskās partijas dibināšanas kongresā."¹

1990.gada 6.-8.aprīlī LKP 25.kongresā notika partijas šķelšanās, kā rezultātā tika izveidota Latvijas Neatkarīgā Komunistiskā partija. Jelgavas rajona komiteja 1990.gada 18.maija biroja sēdē konstatēja, ka rajona partijas organizācijā šie procesi norit organizēti un korekti gan no PSKP biedru, gan no LNKP biedru puses.² Par tālāku rajona komitejas un visas organizācijas orientāciju nevar spriest, jo par laiku no 1990.gada oktobra līdz organizācijas darbības

¹ LVA, PA-4125.f., 55.apr., 1.lieta, 22.lp.

² LVA, PA-4125.f., 55.apr., 5.lieta, 82.lp.

pārtraukšanai 1991.gada augustā trūkst dokumentu (biroja, plēnumu materiālu u.tml.).

Saskaņā ar LKP CK un vietējo partijas orgānu aparāta reorganizāciju notiek strukturālas izmaiņas arī Jelgavas rajona komitejas sastāvā.

1988.gada 17.novembrī rajona komiteja biroja sēdē nolēmj 1989.gadā veidot sekojošu struktūru:

- 1) lietvedības sektors;
- 2) organizatoriskā darba nodaļa;
- 3) ideologiskā darba nodaļa;
- 4) partijas komisija.³

Šāda struktūra galīgi tiek izveidota 1989.gada sākumā.

Štatu saraksti 1990.gada II pusgadam rāda, ka reorganizācija partijas struktūrās turpinās - tiek likvidētas nodaļu vadītāju štata vienības, paliekot lietvedības sektora vadītāja un partijas komisijas priekšsēdētāja štata vienībām.⁴ Nedaudz vēlāk tiek apstiprināts uzskaites un lietvedības sektora vadītāja amats⁵, bet dokumentu, kas atspoguļotu rajona komitejas struktūru un tās izmaiņas 1990.gada nogalē un 1991.gadā, nav.

Pēc LKP 25.kongresa sākas masveidīga komunistu izstāšanās no PSKP, kā rezultātā strauji samazinās komunistu un partijas pirmorganizāciju skaits. Ja statistiskā atskaite par rajona partijas organizācijas sastāvu 1988.gada I ceturksnī rāda, ka rajona organizācijā ir 2711 partijas biedru un kandidātu

³ LVA, PA-4125.f., 52.apr., 6.l., 21.lp.

⁴ Turpat, 55.apr., 8.l., 18.lp.

⁵ Turpat, 6.l., 2.lp.

un 59 partijas pirmorganizāciju⁶, tad 1991.gada I ceturksņa beigās - vairs tikai 913 partijas biedru un kandidātu un 34 partijas pirmorganizācijas⁷.

Sakarā ar skaitliski mazu pirmorganizāciju pastāvēšanu 1990.gada 23.augusta biroja sēdē tiek pieņemts lēmums izveidot teritoriālas partijas pirmorganizācijas Ozolnieku ciematā un pie LKP Jelgavas rajona komitejas⁸. Ziņu par šo pirmorganizāciju darbību dokumentu trūkuma dēļ nav.

II

Pēc augusta notikumiem 1991.gadā Latvijas Republikas Augstākā Padome 23.augustā izdeva lēmumu "Par Latvijas Komunistiskās partijas antikonstitucionālo darbību" un "Par komisijas izveidošanu Latvijas Komunistiskās partijas īpašuma pārņemšanai". 24.augustā tika izdots lēmums "Par dažu sabiedrisko un sabiedriski politisko organizāciju darbības apturēšanu". Līdz ar to LKP savu darbību beidza. LKP arhīvu pārņēma Latvijas Republikas Valsts arhīvu ģenerāldirekcija, tas tika ieslēgts LVA sastāvā un izveidots Sociālpolitisko dokumentu nodaļa. Pēc LKP darbības izbeigšanās 1991.gada augustā Jelgavas rajona komitejas dokumenti ar 1991.gada 4.septembra aktu Nr.15 - kopumā 27 maiši - nonāca LVA, Sociālpolitisko dokumentu nodaļā.

Dokumentu apstrādi un aprakstīšanu veica LVA Sociālpolitisko dokumentu nodaļas darbinieki no 1994.gada jūlija līdz 1995.gada martam, kā rezultātā tika sastādīti 4 apraksti,

⁶ LVA, PA-4125.f., 52.apr., 31.1., 4.lp.

⁷ Turpat, 56.apr., 10.1., 1.lp.

⁸ Turpat, 55.apr., 6.1., 75.lp.

papildinājumi pie 5 aprakstiem un 1 Jelgavas rajona partijas pirmorganizāciju saraksts un apraksta 01 papildinājums. Pa-
visam kopā izveidotas 269 lietas:

Pastāvīgi glabājamo lietu apraksti

38. apraksta papildinājums	par 1981.g.	- 1 lieta;
44. " "	par 1984.g.	- 1 lieta;
46. " "	par 1985.g.	- 3 lietas;
48. " "	par 1986.g.	- 10 lietas;
50. " "	par 1987.g.	- 19 lietas;
52. apraksts par	1988.gadu	- 43 lietas;
54. " "	1989.gadu	- 42 lietas;
55. " "	1990.gadu	- 27 lietas;
56. " "	1991.gadu	- 14 lietas
<hr/>		
Kopā		- 160 lietas

Personālsastāva apraksti

51. apraksta papildinājums	par 1987.g.	- 3 lietas;
53. apraksts par	1988.-1991.gg.	- 76 lietas
<hr/>		
Kopā		- 79 lietas

Jelgavas rajona pirmorganizāciju
saraksts par 1988.-1990.gg. - 29 lietas

Apraksta 01 papildinājums
par 1989.gadu - 1 lieta

Kopā - 30 lietas.

• Dokumentu apstrādes rezultātā veikta dokumentu zinātnis-
kās, vēsturiskās un praktiskās vērtības noteikšana. Atlasīti
dokumenti (594 lietas), kam nav praktiskas un vēsturis-
kas vērtības un sastādīts akts Nr.1.

Pastāvīgi glabājamo lietu apraksti ir sastādīti pa gadiem, saglabājot iepriekšējo nomināli hronologisko principu.

Plēnumu un biroja sežu protokoli kā līdz šim sistematizēti lietās pa vēlēšanu periodiem.

Plēnumu un biroja lēmumu izpildes lietas sistematizētas pēc datuma, kad lēmums noņemts no kontroles, datēšanas hronologiskie ietvari - vecākā un jaunākā dokumenta datums.

Ir izveidotas lietas no dokumentiem, kas agrāk arhīvā netika pieņemti:

1. PSKP biedru kandidātos uzņemto personas lietas.
2. Tehnisko darbinieku personas lietas.
3. Statistiskās atskaites par rajona partijas organizācijas sastāvu.
4. Štatu saraksti, izdevumu tāmes u.c.

No agrāk fondētajiem dokumentiem nav atrastas sekojošas dokumentu kategorijas:

- 1) rajona komitejas 1990.gada IV ceturksņa un 1991.gada plēnumu protokoli;
- 2) rajona komitejas biroja sežu protokoli par to pašu periodu;
- 3) rīkojumi par personālsastāvu no 1988.-1991.gg.

Personāllietas veidotas par periodu no 1988.-1991.gg. - viens kopējs apraksts atšķirībā no iepriekšējiem gadiem. Aprakstos no jauna iekļautas PSKP biedru kandidātos uzņemto lietas, lietas par masveida izstāšanos no PSKP, tehnisko darbinieku personas lietas. Lietās par masveida izstāšanos no PSKP un tehnisko darbinieku personas lietām ir iekšējie apraksti. Lietas veidotas arī no lēmumu projektiem, melnrakstiem, jo trūkst dokumentu oriģinālu. Atšķirībā no iepriekšējiem gadiem

120
111

nomenklatūras darbinieku personas lietas apkopotas sējumos pa gadiem pēc alfabēta. Visas personālsastāva lietas ir sakārtotas pēc latviešu alfabēta.

LKP Jelgavas rajona pirmorganizāciju pastāvīgi glabājamās lietas iekļautas sarakstā par 1988.-1990.gg. Saraksta veidots analogi iepriekšējos gados sastādītajiem. Tajā ir 29 lietas no 14 pirmorganizācijām.

Apraksta 01 papildinājumā iekļauta 1 lieta par 1989.gadu no ražošanas apvienības "Komutators" Jelgavas 70.ceha partijas pirmorganizācijas, kurai līdz šim sava fonda numura nebija.

Izziņu sastādīja

vec. inspektore

B. Maneka

B. Maneka

Latvijas Komunistiskās partijas
Jelgavas rajona komiteja

PA-4125.fonds

Vēsturiskās izziņas
papildinājums
par 1967.-1991.g.g.

II

1999.gada janvārī, veicot īslaicīgi glabājamo lietu atlasī, saskaņā ar 1996.gada 28.martā apstiprināto metodāku, no LKP Jelgavas rajona komitejas makulatūras tika atlasītas 43 pastāvīgi glabājamās, 1 personālsastāva lieta un sastādīti 20 aprakstu papildinājumi ar 44 lietām.

Apvienotie lietu apraksti

23.apraksta papildinājums par 1967.gadu	-	1 lieta
25.apraksta " par 1969.gadu	-	1 lieta
27.apraksta " par 1971.gadu	-	1 lieta
30.apraksta " par 1974.gadu	-	1 lieta
32.apraksta " par 1976.gadu	-	1 lieta
33.apraksta " par 1977.gadu	-	2 lietas
34.apraksta " par 1978.gadu	-	2 lietas
35.apraksta " par 1979.gadu	-	2 lietas
<hr/>		
Kopā		- 11 lietas

Pestāvīgi glabājamo lietu apraksti

36.apraksta papildinājums par 1980.gadu	-	3 lietas
38.apraksta " par 1981.gadu	-	1 lieta
40.apraksta " par 1982.gadu	-	2 lietas
42.apraksta " par 1983.gadu	-	1 lieta
46.apraksta " par 1985.gadu	-	1 lieta
48.apraksta " par 1986.gadu	-	2 lietas
50.apraksta " par 1987.gadu	-	6 lietas
52.apraksta " par 1988.gadu	-	3 lietas
54.apraksta " par 1989.gadu	-	7 lietas
55.apraksta " par 1990.gadu	-	3 lietas
56.apraksta " par 1991.gadu	-	3 lietas
	<hr/>	
	Kopā	- 32 lietas

Personālsastāva lietu apraksts

53.apraksta papildinājums par 1990.gadu - 1 lieta

Jelgavas rajona LKP pirmorganizāciju pastāvīgi glabājamo lietu saraksts ar 6 lietām no 6 LKP pirmorganizācijām.

Ir sastādīts LKP Jelgavas rajona īslaicīgi glabājamo lietu saraksts ar 134 lietām, 12414 PSKP biedru un biedra kandidātu statistiskajām, alfabētiskajām kartiņām.

Apraksta papildinājumi sastādīti, saglabājot iepriekšējo dokumentu aprakstīšanas principu, t.i. pa gadiem.

Vad.arhiviste

I. Sproģe

I.Sproģe

LATVIJAS KOMUNISTISKĀS PARTIJAS
JELGAVAS RAJONA KOMITEJA

PA- 4125. fonds

Vēsturiskās izziņas
papildinājums
par 1989.-1991.g.g.

II

1999. gada aprīlī tika izveidots ilgtermiņa glabājamo lietu apraksts ar partijas biedru un biedra kandidātu kartēm, partijas uzskaites kartiņām. Šie dokumenti arhīvā tika saņemti no LKP Centrālās Komitejas (skat. 1991. gada 25. septembra dokumentu pārņemšanas- nodošanas aktu).

Veicot dokumentu aprakstīšanu, tika izveidots ilgtermiņa glabājamo lietu apraksts Nr.57 par 1989.- 1991. gadu ar 14 lietām par 2415 personām. Dokumenti par katru personu sakārtoti alfabētiskā secībā.

Sekt. vadītāja

B. Maneka